

ŠTO JE VAŽNO ZAKONSKI PRIZNATI:

ZNAKOVNI JEZIK GLUHIH - ILI LJUDSKA PRAVA GLUHIH?

"Mirjana Juriša, izvršna direktorica Hrvatskog saveza gluhih, nakon slučaja gluhog profesora Angela Naumovskog: Znakovni jezik treba biti zakonski jezik manjine."

Pod ovim je naslovom "Večernji list" objavio nedavno razgovor s našom tajnicom Mirjanom. Njezini odgovori na sedam pitanja uglavnom su dobro sročeni, korektni, iako ponekad evazivni, okolišajući.

Zanimljiva je, međutim, ova stvar: novinarka je u naslov kao (valjda) najznačajniju muku gluhih navela... zakonsko priznavanje znakovnog jezika!

Ni spomena o problemu koji je bio povod razgovoru - diskriminaciji kod zapošljavanja, ni riječi o uskraćivanju ljudskih prava i brojnim barijerama na koje gluhi nailaze na svim područjima životne zbilje!

Znakovni jezik je "egzotika", nešto nesvakidanje, zanimljivo, "nastrano", što privlači pozornost čitatelja, a dakako i promatrača koji gledaju gluhe što gestikuliraju i domišljaju se pritom kako su ti ljudi neobični, čudaci, s kojima je bolje ne imati posla.

Kad se ovako u novinama čita o potrebi zakonskog priznanja, normalno se može pomisliti kako je znakovni jezik nešto zabranjeno, potisnuto, nešto čemu je potrebna zakonska zaštita.

Savez ne bi smio dopuštati da se makar i nenamjerno ovakve zablude šire. "Zakonsko priznavanje", vidimo to iz svjetske prakse, postaje sve češće isprazna fraza, floskula, i više rezultat nastojanja gluhih lidera da gluhe izdvoje u manjinu pod svojim skutom, nego način da se gluhimajama zajamči pravo korištenja njihova načina

komunikacije. Nigdje na svijetu znakovni jezik nije zabranjen, pa ni kod nas (prošla su vremena rigidnog oralizma), i nigdje pravo na korištenje usluga tumača ne mora biti uvjetovano zakonskim priznanjem tog jezika.

Spomenimo Italiju - zemlju s vrlo visokim standardima zaštite gluhih, ali sa znakovnim jezikom koji zakonski (još) nije priznat kao službeni jezik, iako se obilato koristi. Znamo pak za neke afričke, nerazvijene zemlje, koje su u svoje ustave stavile znakovni jezik kao jedan od službenih jezika, iako gluhi od toga nemaju ništa - osim šupljeg ponosa. Oni tamo i dalje žive izopćeni i bijedni.

Žao nam je što u razgovoru nije spomenuta u UN tek usvojena Međunarodna konvencija o zaštiti i promicanju prava i dostojanstva osoba s invaliditetom koja problem gluhih i ostalih osoba s invaliditetom vidi u jednoj obuhvatnijoj perspektivi, pa zajamčuje i pravo uporabe znakovnog jezika, što praktički čini suvišnim neko posebno "zakonsko priznanje".

Neke države imaju zakone koji ne daju puko priznanje znakovnog jezika već konkretnu obranu gluhimajama od svih oblika diskriminacije. Angel Naumovski mogao bi u SAD (po Zakonu ADA) tražiti i dobiti sudsku zaštitu zbog neopravdanog odbijanja poslodavaca da ga zaposle. Takav bi zakon i nama dobro došao, barem dok ne naučimo iz Konvencije da su i gluhi i ostale osobe s invaliditetom ljudi kojima se ne mogu, ne smiju, uskraćivati jednaka prava i mogućnosti kao ostalim građanima. - Ž.

* * * * *

VAPAJ IZ "MORA TIŠINE"

Sljedeće pismo poslano je nedavno u Bruxelles ravnateljici Europske unije Gluhih (dajemo dotjerani prijevod, a original, na jednom sačuvaj Bože engleskom, bolje da ne pokazujemo!):

"Dragi! Želio bih dobiti vaš znakovni jezik EU, radi emisija za gluhe i nagluhe na TV. To zato jer Hrvatska ima 8 različitih znakovnih jezika, zato bih volio dobiti od vas autentični EU znakovni jezik. Želim dobiti od Vas priručnik znakovnog jezika. Iskreno vaš, predsjednik XY".

Ime autora pisma ne ćemo navoditi, a evo funkcije i adrese koje za sebe daje: Predsjednik "Hrvatske video udruge za snimanje emisija za gluhe i nagluhe "More tišine", HRT - Hrvatska televizija, Prislavlje 3, Zagreb.

Iz EU dobio je uljudan odgovor s objašnjenjem da ne postoji nikakav "znakovni jezik EU", već svaka država ima svoj domaći znakovni jezik. Preporučeno mu je da se obrati Hrvatskom savezu gluhih, gdje će predsjednik Andrija Halec biti veoma sretan pružiti mu pomoć

Isključeno je, već zbog jezika i sadržaja, da ovo pismo dolazi od nekog djelatnika HRT. Očito je da se neki naš gluhi zaljubljenik u znakovni jezik, vjerojatno nezadovoljan onim što vidi na TV, odlučio iz svog "Mora tišine" krenuti ravno u Europu. Nije baš proslavio ni sebe ni Hrvatsku, ali pokušaj je simpatičan. Ipak, zapitajmo se, zašto nije najprije svratio u Palmotićevo, gdje bi mu (nadajmo se!) netko objasnio kako stvari stoje. - Ž.